בסוד שיח
מאת שאול שיח

פא"י מתבקשת להתחסל ולהשתלב ב"אגודת־ישראל"

מאת שאול שיח

יו"ר פועלי אגודת־ישראל, הח"כ לשעבר אברהם ורדיגר, קיבל השבוע מכתב ממזכ"ל "אגודת־ישראל", הרב שמואל מרדכי מינץ ובו בקשה צנועה למדי, שפא"י תתחסל כמפלגה – תנועה עצמאית ותשתלב ב"אגודת ישראל".

המכתב מכ"ח בניסן, הוא יריה ראשונה בסוגיית הרוטציות ברשימה לכנסת והוא נועד, למיטב הניסיון, להעלות את הסיקון, כי אין היגיון שח"כ הרב שמואל הלפרט (המייצג את "חצר" ויז'ניץ) יתפטר, לטובת אברהם ורדיגר כמתחייב מההסכם ערב הבחירות לכנסת ה־13, אם פא"י ממשיכה לתפקד כמפלגה עצמאית. ואכן אישיות מרכזית באגו"י אישרה באוזני, כי קשה להאמין שח"כ הרב הלפרט יתפטר אם לא יחול איחוד מחלט בין אגו"י לבין פא"י.

כותב הרב מינץ:

"הרינו מתכבדים להודיע לכב' בזה את החלטת הנהלת המרכז הארצי של אגו"י מיום כ"ז ניסן ש.ז. לפנות לפא"י להשתלב במסגרת "אגודת־ישראל" במיפקד החברים ובבחירות הפנימיות שעומדת לקיים, ולהיות חלק בלתי נפרד מהתנועה המאוחדת והמלוכדת העומדת לחדש פניה. לאחר השינויים שחלו בשנים האחרונות במפה הפוליטית ובהתארגנויות הציבור החרדי, ולאור ההופעה המשותפת בבחירות לכנסת ה־13 וברשויות המקומיות, הרי זה יהיה טבעי בהחלט שפא"י תחזור להיות חלק בלתי נפרד מ"אגודת־ישראל" גדולה וחזקה.

"ההנהלה הטילה על ועדה להיפגש עם נציגות פא"י בהקדם, לדון על הדרכים הנאותות לביצוע הדבר. אנו מקווים מאוד שפנייתנו זו תיענה בחיוב ובנפש חפצה ואנו מבקשים לתאם מועד לפגישה משותפת בנידון".

ראשי "אגודת ישראל" מעריכים, כי פא"י לא תרוץ להשתלב ב"אגודת ישראל", גם אם יהיה ברור לעומדים בראשה, כי אין לאגו"י כל כוונה להשתלט על הרכוש הרב של פא"י ועל תקציביה השוקפים.

יצויין, כי פא"י עברה בתקופה האחרונה כמה משברים קשים וככל הידוע נעלמו מנוקה המזוזות מפתח על רקע של עימותים בינם לבין משפחת ורדיגר. בניו של אברהם ורדיגר מפשיטים בדרכי אבות הם מעורים עמוקות בעשייה בפא"י.

אגב, ישנם הסוברים, כי גם הרוטציה בין ח"כ הרב מנחם פרוש או ח"כ הרב אברהם שפירא לבין הרב משה גפני ("דגל התורה") עלולה להתיקל בקשיים, למרות שערבו לה אישים נכבדים ביותר.

ראשי "דגל התורה" שומרים על קשר הדוק עם "אגודת ישראל" ועל במת המכובדים בכינוס של "דגל התורה" שנערך השבוע נראו אישים מרכזיים של "אגודת־ישראל". אין ספק, כי הגרא"מ שך שליט"א נמנע מלתקוף חזיתית את ש"ס והשאיר את המלאכה לתלמידו, ראש ישיבת גרודנה (אשדוד), הרב צבי רב קרלנשטיין, כדי לא להביך את האורחים מ"אגודת ישראל" השומרים על איזון מסויים ביחסים עם ש"ס.

יצויין, כי האגף הספרדי של "דגל התורה" ממשיך במלחמתו הנחרצת בש"ס ועולה על כולם ראש ישיבה מסויימת. אותו ראש ישיבה ספרדי הכין "רשימות שחורות" שמיות של עסקנים פעילים בש"ס, כדי לפזר אותן בין תלמודי התורה והישיבות הקטנות הפועלות בחסות הציבור "הליטאי". באחרונה פנתה אישיות תורנית רמת מעלה למוסדות הנ"ל, לשלב בהם בני עדות המזרח "אם אינם הולכים בהשקפה של ש"ס". הרשימות של ראש הישיבה הנ"ל נועדו לסייע למנהלי הישיבות לדעת מיהו בחוזק מותר את מי ראוי להרחיק.

חולמים על הלובביץ'ר

בשבועות האחרונים ניתן היה לשמוע סיפורים לרוב על אנשים שראו את האדמו"ר מלובביץ' שליט"א בחלום הלילה. המשנייה היא שמדובר בחסידי חב"ד אלא בסתם "עמך".

התפילין של רבי יוסף ויטל זיע"א

המכירות הפומביות של "סותבי" הנערכות מידי פעם בישראל חושפות בפני הציבור הישראלי אוצרות "יודאיקה" ששווייון מרקיע שחקים. ומסתבר כי עדיין נמצאים בידיים פרטיות תשמישי קדושה המיוחסים לגדולי ישראל בעבר הרחוק, שאיש לא ייפרד מהם בעד כל הון שבעולם בגלל "ערכם הי'וחני". כך, למשל, נתברר השבוע, ביום השנה לפטירתו של המקובל האלוקי, תלמידו של האר"י הקדוש, רבי חיים ויטל זיע"א (ל' ניסן), כי קיים עדיין זוג תפילין בשימוש, שכתב אביו של רבי חיים ויטל – הצדיק רבי יוסף ויטל זיע"א. התפילין הללו (שנכתבו לפני כ־500 שנה) הגיעו בשעתו לידיו של רבי משה לייב סאסוב זצ"ל ונכדו, האדמו"ר ממונקאטש שליט"א המתגורר באה"ב קיבלם בירושה. על הפרשיות של התפילין הללו נאמר, כי "עליהם עומד חצי עולם". אישיות ישראלית ידועה שזכתה להניח את התפילין הללו, טיפרה, לפסיכולוגים יהיה ודאי מה לומר על התופעה הזאת, ואין ספק, כי היא קשורה, בין היתר, למסע הנמרץ והבלתי פוסק של חסידי חב"ד בסוגיית המשיח, המביא את האדמו"ר לכל עיר וכמעט לכל רחוב.

אבל את הסיפור הבא שמעתי השבוע ממקור מהימן ביותר, ואלמלא הבקשה הנמרצת של בעלי הדבר שלא לתת פומבי לשמם, ניתן היה גם לברוק את הסיפור אצלם.

המדובר בזוג נשוי בשנית המוגדרים כבנש"קים (בנם של קדושים) מהשורה הראשונה בעולם החסידות. (לא חב"דניקים). הוא היה גרוש בחסכמה, לאחר שלא זכה להביא ילדים לעולם. היא היתה אלמנה עם ילד. השניים השתדכו בעזרתו של "המשמש בקודש" של אחד האדמו"רים המפורסמים הגר בירושלים. גם הנישואין השניים לא זיכו את החסיד בבן או בת והוא פנה לאדמו"רים ורבנים שיתפללו למענו. "לפני מספר ימים" – כך הוא מספר – "חלמתי בלילה, הנה אני עומד בתור האדוך לחלוקת דולרים ב־"770" ניו־יורק, והנה אני כבר עומד לפני האדמו"ר שליט"א, והוא מושיט לי דולר ואני מנצל את ההזדמנות ומספר לאדמו"ר, כי התגרשתי משום שלא היו לי ילדים ונישאתי בשנית ועדיין אין לי ילדים וביקשתי את ברכתו. האדמו"ר שמע את דברי ואמר לי: "איך אתה רוצה לוכות בישועה הרי שתי מזוזות בביתך פסולות בתכלית..." כאשר התעוררתי משנתי נטלתי את ידי ורצתי מיד לכל משקופי הדירה והורדתי את המזוזות לברוק את בשרותן. ואכן מיד ראיתי כי שתי מזוזות פסולות בתכלית. המתנתי בקוצר רוח לפתיחת החנויות וקניתי מזוזות מהודרות במקום הפסולות, ועכשיו אני מצפה שבחסד ה' אזכה לישועה". עידכונים בע"ה יבואו.

חמץ נמכר בפסח גם ברשתות הגדולות

בעקבות הפרסום במדור זה, כשבוע שעבר, על מוצרים שחותמת הכשרות עליהם מזוייפת בתכלית, הגיעו פניות טלפוניות רבות מצד קוראים על מספר מוצרים נוספים החשודים, כי כשרותם זוייפה, וכולם הופנו למשרדי הרבנות בערים השונות. בצד הרשויות על המוצרים הנ"ל טענו כמה מן הפונים, כי הרשתות הגדולות מעלימות־עין מלקוחות "הפרצים" את מעטפות הניילון והנייר המסתירות את החמץ ומאפשרות קניית חמץ בפסח.

הנה סיפור של עדי ראיה:

"בהיפר קראוט גבעתיים ברחוב כורזים ניגשו קונים לריכוזי החמץ הזיזו את הפלסטיק והעמיסו על העגלות חמץ ממש. כאשר העירו למוכרים על המעשה, הם השיבו: אנחנו לא יכולים למנוע מהם לעשות את זה. המוצרים שהם חמץ ממש הונחו ליד הקופה והקופאיות נהגו בהם כמוצרים רגילים. בהיפר קראוט גבעתיים קונים רבים מתושבי שכונת משה"ב הסמוכה אך משום מה הנהלת המקום לא התרגישה מנתון זה. הרבנות המקומית פרסמה הודעות שלא לקנות ב"היפר" הזה משום שהפר את הסכם מכירת חמץ, והחמץ על מדפיו הוא בגדר של "חמץ שעבר עליו הפסח". אין ספק, כי הרבנים הראשיים לישראל שזה עתה נכנסו לתפקידם, ינקטו צעדים תקיפים כדי למנוע בעתיד הכשלתם של שומרי כשרות, אך בינתיים כדאי להבטיח בחקיקה קנסות גבוהים יותר נגד הונאה בכשרות. התנהגות מנהלי הקראוט תמוהה, ובדאי לפעמים לחשוב גם על סנקציות של כלל הציבור הדתי.

ב"הונאה" מסוג אחר עוסק "אפרופו" ב"גמיון" תל השומר שבסמוך לבית החולים.

המקום אינו עומד תחת פיקוחה של הרבנות, אך בעליו נענו לפניית גורם רבני כלשהו למכור את החמץ. אישור המכירה מוצג לראווה במקום בולט בבית הקפה והקונה התמים מתרשם, כי המקום נתון לפיקוחה של רבנות איזושהי. המפלגות הדתיות נמנעות בשנים האחרונות לעסוק בחקיקה דתית, אך לא יהיה מנוס מלהידרב עם המפלגות הגדולות לתת־יד לחקיקת־מגן מפני הכשלת שומרי כשרות. כל הניסיונות לשכנע בדרכי־נועם את בעלי "אפרופר" ואת המוכרים בקראוט כורזים שבגבעתיים להוהג כראוי נפלו על אוזניים ערלות ובמקום שקיים הפיתוי הכספי, אין מנוס מתיקון בחוק נגד הונאה, תיקון שיוסיף לו שיניים.

האם ייפגשו שני הראשל"צים?

במשרד לענייני דתות הוקמה ועדה מיוחדת העוסקת בהכנות לקראת הכתרתו של הרב הראשי "הראשון לציון" הרב אליהו בקשי־דורון שליט"א. הטקס אמור להיערך ב־ד' סיוון בכל ארבעת בתי הכנסת ע"ש רבי יוחנן בן זכאי בעיר העתיקה בירושלים. בדיוני הוועדה, שבראשה עומד מנכ"ל המשרד, הרב שמעון בן־חיים, הציע סגן השר הממונה על משרד הדתות, הרב רפאל פנחסי, שבמעמד הלבשת הגלימה והמצנפת יטלו חלק שני הראשל"צים האחרונים, הגר"מ אליהו שליט"א והגר"ע יוסף שליט"א, זאת מתוך תקווה שייעקת דף חדש ביחסים בין הרבנים הראשיים הספרדים לשעבר. הוועדה המכינה את הטקס משותפת למשרד לענייני דתות ולוועד העדה הספרדית, שנציגו הוא אברהם חי. באותו יום ייערך ב"היכל שלמה" טקס ההכתרה המשותף של שני הרבנים הראשיים הגר"מ לאו שליט"א והגר"א בקשי־דורון שליט"א. בשני האירועים יטלו חלק ראשי המדינה ועולם הרבנות.

מצוקת התעסוקה בציבור החרדי

הציבור החרדי מתלבט בשנים האחרונות במציאת פתרונות הולמים למצוקת התעסוקה בעיקר של הנשים האמורות לפרנס את בעליהן היושבים ולומדים ב"כוללים". אך גם הגברים בציבור החרדי המבקשים לפרוש מהלימודים מתקשים למצוא מקום עבודה שיפרנס את בעליו בכבוד.

כאשר מדובר בנשים חרדיות – ברור, כי אין הן מסוגלות להיקלט בכל מקום עבודה פנוי וקיימת גם הבעיה של כישורים מתאימים. העתונות החרדית אינה רגה בסוגיה זו המציקה למשפחות רבות ומסתבר, כי משרד העבודה והרווחה לא הצליח למצוא פתרונות הולמים כאשר עמדו בראשו נציגי היהדות החרדית. אם בעבר התבררו על קשיי הקיום על־ידי סיוע שנתקבל מההורים או ירושות, עתה מדובר בדור שני ושלישי של בני ובנות אברכי "כוללים" שהוריהם וסביהם אינם מוצאים פתרון מניח את הדעת לעצמם. העיר אשדוד מוכרת, במקום שבו מצוקת התעסוקה לציבור החרדי במיוחד, היא נוראה. מדברים עתה על פתיחת מרכזי הכשרה לציבור החרדי ואיתור מקצועות יחודיים שיאפשרו בעיקר לנשים להשתלב בהם.

יצויין, כי ישנן "חצרות" של אדמו"רים המתירות לנשים לעבוד גם מתוך למסגרת השמורה של הציבור החרדי, אך אין בהיתר זה, כדי לפתור את הבעיה של רוב הציבור החרדי. יתירה המשמעותית בהכנסות של מוסדות התורה, גם היא קטלויזור לחיפוש אלטרנטיבות ואין ספק, כי הנושא הזה יעסיק יותר ויותר את המנהיגות של הציבור החרדי.

רבין והמזוזה ברצועה

מה קרה ליצחק רבין – שואלת חנה חזני, אלמנתו של שר העבד, מיכאל חזני ז"ל בהציגה את התמונה, בה נראה מר רבין קובע מזוזה ביישוב נצר חזני (נצרים) ברצועת עזה. אז, בתפקידו כשר הביטחון – אומרת הגב' חזני – בירך על הקמת היישוב. האם היום, בתפקידו בראש ממשלה ישר ביטחון הוא מוכן לוותר על ההתישבות היהודית ברצועה המהווה חגורת ביטחון של מדינת ישראל?